

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Rolnictwo uprzemysłowione czy rolnictwo ekologiczne?

Klasa II, Blok III, Pp. DziałX(1–4)

Cel: Charakterystyka sposobów gospodarowania w różnych regionach świata, zwłaszcza uprzemysłowionego i ekologicznego. Uczeń:

- wyróżnia i wskazuje obszary głównych regionów rolniczych na świecie,
- wyjaśnia różnice między rolnictwem uprzemysłowionym a ekologicznym,
- określa mocne i słabe strony rolnictwa uprzemysłowionego i ekologicznego.

Metody/Techniki/Formy pracy: Analiza SWOT, ranking ważności, praca w grupach.

Środki dydaktyczne: mapy ściennie: fizyczna i gospodarcza świata, atlas, rzutnik, laptop z dostęp do Internetu(portale GIS, Scholaris), podręcznik, karteczki samoprzylepne.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Faza wstępna:

- Nauczyciel podaje temat i cele lekcji informując, że jest to trzecia lekcja o rolnictwie. Prosi o przypomnienie z pierwszej lekcji o rolnictwie czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych rozwoju rolnictwa na świecie (wiedza także z programu podstawowego). Nauczyciel następnie poleca, aby uczniowie połączyli się w grupy 4-osobowe (sąsiednie stoliki) i stosując metodę rankingu ważności, np. trójkątnego, spróbowali ustalić i zapisać na arkuszach papieru A4 czynniki, które są wg nich absolutnie najważniejsze dla rozwoju rolnictwa ekologicznego, a które dla uprzemysłowionego, wg wzoru: 1 – najważniejszy, dwa równie ważne na drugim miejscu i trzy o takim samym stopniu ważności – na trzecim miejscu.
- Uczniowie – Liderzy bądź chętni uczniowie prezentują swoje ustalenia i argumentują je; Głosowanie; wybór najbardziej optymalnej hierarchii wartości (wg uczniów w klasie). **Faza realizacji:** Nauczyciel zaprasza grupy do pracy metodą analizy SWOT nad zagadnieniem:

Jakie są mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rolnictwa uprzemysłowionego, a jakie ekologicznego? Wykorzystajcie różne źródła wiedzy, w tym internetowe (każda grupa ma laptopa z dostępem do Internetu). Następnie rozdaje wzór dla analizy SWOT: jeden zestaw dla rolnictwa ekologicznego, drugi dla uprzemysłowionego; nad każdym rodzajem rolnictwa pracują po dwie grupy. Uczniowie pracują w grupach, korzystają z różnych źródeł wiedzy, wypełniają, analizują, wymieniają poglądy

i opinie i prezentują zapisy ustalone w grupach. Wraz z uczniami Nauczyciel wyjaśnia różnice, uczniowie zapisują je w formie tabeli, uwzględniając cechy rolnictwa i obszary występowania danego typu rolnictwa.

Faza podsumowująca: Nauczyciel jako moderator wraz z uczniem – asystentem, dokonują rekapitulacji lekcji podkreślając, że: Rolnictwo intensywne – UPRZEMYSŁOWIONE występuje w szczególności w krajach wysoko rozwiniętych, lecz które nie mają zbyt dużej powierzchni, ale są bogate i inwestują duże środki w jego rozwój; rolnictwo ekologiczne występuje w regionach o tradycyjnych sposobach gospodarowania, ale również w krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo. Nauczyciel stawia uczniom pytania do przemyślenia: który rodzaj rolnictwa jest bardziej opłacalny dla państwa i dlaczego? Produkty żywnościowe z którego gospodarstwa wybierze przeciętny konsument i dlaczego? A jakie jest twoje zdanie?

Komentarz metodyczny

W tej części uczniowie przypominają pojęcia wyjaśniane na lekcjach w szkole podstawowej (przyroda i geografia). Treści znane uczniowi to: użytkowanie ziemi, chow, hodowla, zboża, rośliny przemysłowe, warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa, gleby i ich znaczenie. Zastosowana na wstępie metoda „burzy mózgów” pozwala na włączenie wszystkich uczniów do pracy, pobudza do myślenia, sprzyja zapamiętywaniu faktów, uczy dokonania wyboru jednego rozwiązania spośród wielu; metoda ta stanowi pobudzenie do aktywności umysłowej uczniów, zwłaszcza uczniów myślących wolniej, mających trudności z koncentracją uwagi, wypowiedzi i in. (SPE); spisanie pomysłów na kartce jest bezpieczne i motywuje tych uczniów do udziału w lekcji. Temat obszerny i niełatwy, dlatego istotny wpływ na efektywność tej lekcji ma korzystanie z różnorodnych metod, ćwiczeń aktywizujących i form pracy z uczniem, które sprzyjają samodzielności myślenia i działania oraz kształtowaniu pozytywnej motywacji do uczenia się. Uczeń cały czas uczy się, jak się efektywnie uczyć. Treści zawarte w tym bloku służą kontynuacji kształtowania umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji geograficznej, tj. map, danych statystycznych z geoportali internetowych (GIS, Scholaris, GUS) i innych dostępnych materiałów źródłowych; uczeń na lekcji odczytuje, analizuje, wnioskuje, porównuje, dokonuje rankingu ważności, ocenia, proponuje, stawia hipotezy, przewiduje i szuka prób rozwiązania problemów.

Niezbędne na tej lekcji jest kierowanie (moderowanie) dyskusją, która tu akurat służy korzystaniu z wiedzy w sytuacjach społecznych, wybieraniu rozwiązania i drogi postępowania. Najlepsze efekty przynosi zastosowana na lekcji praca w grupach, podczas której uczeń ma szansę pełnić różne funkcje, np. lidera zespołu, sekretarza,

każdy członek zespołu ma swój udział w osiągnięciu celu pracy grupy, celu lekcji. Należy uświadomić uczniom, że znajomość tematyki rolnictwa jest przydatna w życiu codziennym, choćby przy dokonywaniu wyboru o zakupie produktu spożywczego.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności (słownictwo angielskie: rolnictwo intensywne, ekologiczne, hodowla, uprzemysłowione, region rolniczy), matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.